

Üldõpetuse valdkonnakava 1.-3. klassini

1. Üldalused	2
1.1. Üldõpetuslikud teemad	2
2. Eesti keel - õpiväljundid	3
1. klass	3
2. klass	4
3. klass	4
3. Matemaatika - õpiväljundid	6
1. klass	6
2. klass	7
3. klass	8
4. Uurimine - õpiväljundid	9
1. klass	9
2. klass	9
3. klass	10
5. Käeline tegevus - õpiväljundid	11
6. Digielu - õpiväljundid	12
2. klass	12
3.klass	12

1. Üldalused

Võnnu Keskkoolis on 1.- 3. klasside õppetöö korraldatud üldõpetuse põhimõtteid järgides. Tunniplaanis pole üldjuhul eraldi õppeaineid. Õppeaineid koondab üldnimetus üldõpetus. Liitruupide puhul võivad õppeaine nimetused olla tunniplaanis ka määratletud.

Üldõpetus võimaldab erinevate õppeainete õppesisu siduda laiematesse seotud ja kattuvatesse teemadesse. Õppeained püsivad ka üldõpetuses, samuti nende tööviisid, kuid need ei esine iseseisvatena, vaid on seotud suuremate teemade käsitleusega. Üldõpetus õpetab lapsi varakult seoseid looma, et tekiks terviklikum maailmapilt. Õppeained, mis üldõpetusest välja jäid (muusika, liikumisõpetus, võõrkeel, oskuste õpe), on võimalusel siiski õpetajate koostöö tulemusel lõimitud käsitluses oleva teemaga. Õppeainete lõimingud võivad oleneda ka sellest, milliseid õppeaineid klassiõpetaja ise õpetab ning kas klass on seotud väikerühmaga (nt õpiabi, väikeklass, väikerühm). Üldõppe eesmärged toetavad enamasti Avita kirjastuse õppevara töökavad.

Võnnu Keskkoolis on üldõpetuse võtmes käsitletavat ainet ja nende maht klassi kaupa välja toodud põhikooli õppekava üldosas.

1.1. Üldõpetuslikud teemad

1.klass

- Mina ja teised- turvalisus, suhted, reeglid, käitumine, sõbrad, mäng (sotsiaalsed oskused)
- Kodu - Eestimaa, kodukoht, pere
- Tervislik eluviis -toitumine, liikumine, hügieen, meeled
- Aastaajad- muutused looduses, kalender sh rahvakalender

2.klass

- Taimeriik- mets, aed, park, kodukoha loodus
- Loomariik- Eestimaa mets- ja koduloomad
- Inimene- kehaosad, vaimne ja füüsiline tervis
- Aastaajad- ilm, muutused looduses, tähtpäevad

3.klass

- Turvalisus- targalt kodus, koolis, tänaval, arvutis
- Mina ise-sõprus, vaimne ja füüsiline tervis, tunded, kodu
- Aastaajad- ilm, muutused looduses, tähtpäevad

Õppeainete üldalused on leitavad iga õppeaine ainekavas. Üldõpetuse valdkonnakavas tuuakse välja oodatavad õpitulemused õppeaine ja klasside kaupa (v.a. muusika, liikumisõpetus, võõrkeel, oskuste õpe).

2. Eesti keel - õpiväljundid

I kooliastme lõpus õpilane:

- peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega
- teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub kõikidesse rahvustesse lugupidavalt;
- saab ülesannetest iseseisvalt aru ja täidab neid, vajadusel küsib abi,
- oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- leiab tekstidest seal sisalduvat teavet ning oskab seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- oskab sihipäraselt vaadelda ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, tunnuste alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;

1. klass

Õpitulemused:

- 1) oskab kuulata tööjuhust ja selle järgi toimida;
- 2) eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset, määrab täishääliku pikkusi;
- 3) jutustab arusaadavalt kuuldust, nähtust, loetust;
- 4) esitab luuletust peast;
- 5) mõistab nii häälega kui vaikselt lugedes loetu sisu, vastab iseseisvalt küsimustele;

- 6) loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt ja sobiva intonatsiooniga;
- 7) on lugenud vähemalt kolm lasteraamatut;
- 8) kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, kirjutab loetava käekirjaga;
- 9) teab peast tähestikku ja oskab kasutada lihtsamat sõnastikku;
- 10) kirjutab õigesti lühemaid sõnu ja lauseid, oskab teha ära kirja;
- 11) oskab lauses kasutada suurt algustähte ja lauselõpumärke;
- 12) oskab kirjutada ja lugeda kirjatähti.

2. klass

Õpitulemused:

- 1) oskab jutustada ja kirjeldada;
- 2) oskab luuletust peast esitada õige emotsiooniga;
- 3) oskab lauseid moodustada ja väljendada end täislausetega;
- 4) loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt, sobiva intonatsiooniga;
- 5) oskab iseseisvalt töötada tekstiga;
- 6) teab täis- ja kaashäälikuid ning häälikuühendeid; eristab silpi, sõna, lauset;
- 7) oskab kirjutada õigesti järgides õpitud õigekirjareegleid, kontrollib kirjutatut näidise järgi;
- 8) kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja seoseid, kirjutab loetava käekirjaga;
- 9) tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna;
- 10) loeb eakohast kirjandust;
- 11) oskab koostada kutse, õnnitluse ja teate;
- 12) kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil;
- 13) teab peast võõrtähtedega tähestikku.

3. klass

Õpitulemused:

- 1) kuulab, loed ja töötad mõtestatult eakohase tekstiga;
- 2) saab aru küsimustest ja oskab nendele vastata;
- 3) kasutab kõnes ja kirjas sobivalt lühivastuseid ning terviklauseid;
- 4) loeb teksti selgelt, ladusalt ja õigesti;
- 5) jutustab ja kirjutab küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnade või kava abil;
- 6) väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt;

- 7) kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid ning kirjutab loetava käekirjaga;
- 8) teab ja oskab kasutada õpitud õigekirjareegleid;
- 9) kirjutab etteütlemise järgi teksti;
- 10) loeb eakohast kirjandust;
- 11) oskab luuletust peast esitada õige emotsiooniga;
- 12) tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja;
- 13) teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestik- järjestuses;
- 14) omandab lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoskuse.

3. Matemaatika - õpiväljundid

I kooliastme lõpetaja:

- 1) märkab ja mõistab matemaatikaga seonduvat ümbritsevas elus ning kirjeldab seda arvude või geomeetriliste kujundite abil;
- 2) loeb ja mõistab eakohast matemaatilist teksti;
- 3) loeb, mõistab ja selgitab matemaatiliselt esitatud probleeme;
- 4) püstitab ülesande lahendamiseks vajalikud küsimused;
- 5) sõnastab matemaatiliselt lahenduvaid lihtsamaid eakohaseid probleeme;
- 6) lahendab iseseisvalt tekstülesandeid ja hindab saadud tulemuse reaalsust;
- 7) saab aru õpitud mõistetest ja reeglitest ning oskab neid rakendada;
- 8) selgitab ja põhjendab arvutamiskäike;
- 9) mõistab matemaatika olulisust ja tunneb vajadust ning huvi matemaatika teadmisi omandada;
- 10) kasutab õppeprotsessis otstarbekalt õpetaja juhendamisel info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid.

1. klass

Arvutamine. Õpilane:

- 1) loeb ja kirjutab, järjestad ja võrdled arve 0 –100;
- 2) teab ja kasutab mõisteid võrra rohkem ja võrra vähem;
- 3) loeb ja kirjutab järgarve; liidab peast 20 piires;
- 4) nimetab üheliste ja kümneliste asukohta kahekohalises arvus;
- 5) liidab ja lahutab peast täiskümneid 100 piires.

Mõõtmine, tekstülesanded ja geomeetria. Õpilane:

- 1) mõõdab joonlaua või mõõdulindiga meetrites või sentimeetrites, teab seost $1 \text{ m} = 100 \text{ cm}$;
- 2) teab mahuühikut liiter, massiühikuid gramm ja kilogramm, kasutab nende tähiseid kg, g, l;
- 3) nimetab ajaühikuid minut, tund, ööpäev, nädal, kuu ja aasta; teab seoseid $1 \text{ tund} = 60 \text{ minutit}$ ja $1 \text{ ööpäev} = 24 \text{ tundi}$;
- 4) oskab kasutada raha lihtsamates tehingutes, teab seost $1 \text{ euro} = 100 \text{ senti}$.
- 5) koostab ja lahendab ühetehtelisi tekstülesandeid liitmisele ja lahutamisele 20 piires ning hindab saadud tulemuse reaalsust.
- 6) joonestab ja mõõdab joonlaua abil sirglõiku;

- 7) eristab ruutu, ristkülikut, kolmnurka ja ringi teistest kujunditest;
- 8) näitab kujundite tippe, külgi ja nurki;
- 9) eristab kuupi, risttahukat, kera ja püramiidi teistest ruumilistest kujunditest;
- 10) näitab maketil kujundite tippe, servi ja tahke.

2. klass

Arvutamine. Õpilane:

- 1) arvutab nimega arvudega
- 2) loeb, kirjutab, järjestab ja võrdleb arve 0 – 1000;
- 3) esitab kolmekohalist arvu üheliste, kümneliste ja sajaliste summana;
- 4) selgitab ja kasutab õigesti mõisteid vähendada teatud arvu võrra, suurendada teatud arvu võrra;
- 5) nimetab liitmis- ja lahutamistehte liikmeid
- 6) arvutab enam kui kahe tehtega liitmis- ja lahutamisülesandeid;
- 7) liidab ja lahutab peast ühekohalist arvu ühe- ja kahekohalise arvuga 100 piires;
- 8) liidab ja lahutab peast täissadadega 1000 piires;
- 9) korrutab arve 1 – 10 kahe, kolme, nelja ja viiega;

Mõõtmine, tekstülesanded ja geomeetria. Õpilane:

- 1) teab õpitud mõõtühikuid, joonestab, mõõdab, võrdleb ja teisendab.
- 2) tunneb kella ja kalendrit ning seostab seda oma elutegevuste ja sündmustega
- 3) arvutab täistundidega ja kasutab ajaühikute lühendeid h, min, s
- 4) oskab lugeda termomeetrilt külma- ja soojakraade;
- 5) koostab ja lahendab erinevat liiki ühetehtelisi tekstülesandeid õpitud arvutusoskuste piires,
- 6) eristab kolmnurki, ristkülikuid ja ruute; tähistab nende tippe, nimetab nurki ja mõõdab külgi;
- 7) näitab sirkliga joonestatud ringjoone keskpunkti asukohta ja mõõdab selle kauguse ringjoonel olevast punktist;
- 8) leiab piltidelt ja ümbritsevast õpitud ruumilisi kujundeid, nimetab nende elemente.

3. klass

Arvutamine. Õpilane:

- 1) loeb, kirjutab, järjestab ja võrdleb naturaalarve 0 – 10 000;
- 2) esitab arvu üheliste, kümneliste, sajaliste ja tuhandeliste summana;
- 3) loeb ja kirjutab järgarve;
- 4) liidab ja lahutab peast arve 100 piires, kirjalikult 10 000 piires;
- 5) valdab korrutustabelit; korrutab ja jagab peast ühekohalise arvuga 100 piires;
- 6) teab nelja aritmeetilise tehte liikmete ja tulemuste nimetusi;
- 7) leiab võrdustes tähe arväärtuse proovimise või analoogia põhjal;
- 8) määrab õige tehete järjekorra avaldises;
- 9) selgitab murdude $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ tähendust, leiab nende murdude põhjal osa arvust;
- 10) kasutab mõõtes sobivaid mõõtühikuid, teisendab pikkus-, massi- ja ajaühikuid.
- 11) tunneb kella ja kalendrit ning seostab seda oma elu tegevuste ja sündmustega;
- 12) arvutab nimega arvudega
- 13) koostab ja lahendab iseseisvalt erinevat tüüpi ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid ning hindab tulemuse reaalsust;
- 14) eristab ja rühmitab lihtsamaid geomeetrilisi kujundeid ning nimetab nende elemente.
- 15) joonestab ristküliku, ruudu, võrdkülgse kolmnurga ning ringjoone.
- 16) mõõdab õpitud hulknurkade külgede pikkused ja arvutab nende ümbermõõdu.

4. Uurimine - õpiväljundid

Võnnu Keskkooli I kooliastmes on uurimise õppeaine alla koondatud põhikooli riikliku õppekava loodusõpetuse ning inimeseõpetuse õppesisu ja õpiväljundid. Käesolevas dokumendis on need sõnastatud klassi kaupa.

1. klass

Õpilane:

- 1) eristab elusa ja eluta looduse objekte ja nende omadusi; vaatab, nimetab, kirjeldab ja rühmitab neid;
- 2) eristab inimese valmistatud looduslikust;
- 3) tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu, kasutab julgelt loovust ja fantaasiat;
- 4) viib läbi lihtsamaid loodusvaatlusi ning uurimuslikke tegevusi; vormistab vaatlusinfo, teeb järeldusi ning esitleb neid;
- 5) märkab muutusi looduses ja inimeste elus ning oskab neid kirjeldada;
- 6) seostab neid aastaegade vaheldumisega, kirjeldab aastaajalisi muutusi;
- 7) teab tuntumaid kodukohaga seotud inimesi/ajaloosündmusi/loodusobjekte.

2. klass

Õpilane:

- 1) teab õpitud loomi ja -taimi, kirjeldab, seostab elupaigaga, teab loomade ja taimedega seotud ohtusid ning looduslike ohte;
- 2) kasutab õppetekstides leiduvaid loodusteaduslike mõisteid suuliselt ja kirjalikus kõnes;
- 3) teab, et organism hingab, toitub, kasvab, paljuneb;
- 4) teab, et on olemas erinevad elupaigad, et erinevatel organismidel on erinevad nõuded elukeskkonnale;
- 5) tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu, kasutab julgelt loovust ja fantaasiat;
- 6) viib läbi lihtsamaid loodusvaatlusi ning uurimuslikke tegevusi; vormistab vaatlusinfo, teeb järeldusi ning esitleb neid;
- 7) tarbib vastutustundlikult, väldib enda ja teiste tervise kahjustamist ning toimib keskkonda hoidvalt;
- 8) väärtustab tervislikku eluviisi, tervislikku toitumist ja puhtust;

9) teeb ilmavaatlusi, iseloomustab ilma.

3. klass

Õpilane:

- 1) teab, et taimed on elusad organismid, mis toodavad hapnikku;
- 2) teab, et loomade hulka kuuluvad putukad, ämblikud, ussid, kalad, konnad, maod, linnud ja imetajad ning eristab ja kirjeldab neid;
- 3) tunneb õpitud seeni piltide järgi ja looduses ning teab, et seen ei ole taim ega loom;
- 4) teab, et looduses on kõik omavahel seotud, et toiduvõrgustike abil saab iseloomustada organismidevahelisi suhteid, mõistab, et iga organism on looduses tähtis;
- 5) oskab ette näha liikumisega seotud ohuolukordi;
- 6) saab aru elektri säästmise vajalikkusest;
- 7) saab aru, et koduses majapidamises kasutatav elekter on inimesele ohtlik ja sellega ei tohi mängida;
- 8) oskab kaarti ja plaani praktiliselt igapäevaelus kasutada;
- 9) teab ja kasutab põhiilmakaari ja vaheilmakaari;
- 10) näitab Eesti kaardil oma kodukohta, suuremaid kõrgustikke, madalikke, saari, poolsaari, lahtesid, jõgesid, järvesid ja linnu.

5. Käeline tegevus - õpiväljundid

Käeline tegevus toetab käsitletavat üldõpetuse teemat läbi loova visualiseerimise ja eneseväljenduse ning aitab luua terviklikku maailmapilti.

I kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) õpib vaadelda, tundma ja hindama ümbritsevat esemelist keskkonda;
- 2) mõtleb loovaid lahendusi ja oskab neid lihtsalt teostada;
- 3) hoolib oma kodukoha ja Eesti traditsioonidest;
- 4) julgeb oma idee teostamiseks uusi võimalusi valida ja leiutada;
- 5) mõtleb loovaid lahendusi ja oskab neid lihtsalt teostada;
- 6) kirjeldab, esitleb, põhjendab ning hindab oma ideid, valikuid ja valmistöid;
- 7) kavandab lihtsamaid esemeid/tooteid.
- 8) eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale;
- 9) võrdleb materjalide üldisi omadusi;
- 10) kasutab materjale säästlikult;
- 11) oskab materjale ühendada ja kasutada;
- 12) tunneb rõõmu ja rahuldust töö tegemisest;
- 13) tunneb ja kasutab mitmesuguseid materjale ja töövahendeid ning lihtsamaid töötlemisviise;
- 14) tunneb ja kasutab visuaalse kompositsiooni baaselemente (joon, värv, vorm, ruum, rütm);
- 15) kasutab erinevate kunstitehnikate materjale, töövõtteid ning -vahendeid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaži valmistamine, pildistamine, vormimine, voolimine jne);
- 16) kujutamisel toob esile inimeste, esemete ja loodusobjektide peamised iseloomulikud tunnused;
- 17) töötab ohutult ja arvestab ühiselt töötades kaaslastega;
- 18) töötab õpetaja suulise juhendamise järgi, kasutab abivahendina lihtsat tööjuhendit;
- 19) toob näiteid õpetusega seotud igapäevaelust;
- 20) hoiab korda oma tegevustes ja ümbruses, peab vajalikuks jäätmete sorteerimist;
- 21) tegutseb säästliku tarbijana;
- 22) arvestab töökoha korrashoiu reeglitega.

6. Digielu - õpiväljundid

Digielu on informaatika valdkonna valikaine, mis annab I kooliastme õpilasele esmased oskused ja teadmised arvutis kui õppetöö vahendis, keskkondades nagu õppeinfosüsteem, ning internetis toimetulekuks.

2. klass

Õpilane:

- 1) teab arvutiklassis käitumise ja arvutite kasutamise reeglid;
- 2) teab arvutikomplekti osade nimetused – arvuti (põhiplokk), monitor ehk kuvar, klaviatuur, hiir, printer, kursor, fail, kaust, internet, internetiotsing, internetiaadress (URL);
- 3) oskab teha topeltklõpsu, lohistada, märgistada, kopeerida, kleepida;
- 4) oskab programme käivitada ja sulgeda;
- 5) oskab e-õppe keskkondadesse sisse logida;
- 6) oskab kasutada joonistusprogrammi Paint;
- 7) oskab tekstile pilti lisada;
- 8) oskab dokumenti salvestada oma kausta, dokumenti uuesti avada;
- 9) oskab kasutada veebikeskkondi õppimise toetamiseks, oskab kasutada õpiotstarbelisi mängu ja õpitarkvara, oskab kasutada õpetaja poolt ette antud internetikeskkond;
- 10) oskab kasutada tekstitöötlusprogrammi, oskab kujundada kutseid ja kuulutusi;
- 11) teab mida kujutavad endast robotid ja millistes eluvaldkondades neid kasutatakse;
- 12) teab turvalise interneti kasutamise reegleid.

3.klass

Õpilane:

- 1) teab ja oskab eristada arvutikomponente, käsitseb riist- ja tarkvara vastutustundlikult ja säästvalt;
- 2) oskab käsitseda arvuti sisendseadmeid - hiir, klaviatuur;
- 3) oskab kasutada oma dokumendifaile, oskab töö oma kausta salvestada ja sealt oma töö avada;
- 4) oskab kasutada õpiotstarbelisi mängu ja õpitarkvara, oskab kasutada veebikeskkondi õppimise toetamiseks;

- 5) oskab kasutada õppematerjali otsimise vahendina otsingumootoreid, kasutades võtmesõnu;
- 6) teab, et internetist leitud informatsiooni peab võimalusel üle kontrollima;
- 7) oskab vormistada ainealaseid töid ja oskab digitaalseid materjale jagada;
- 8) oskab kasutada MS Word ja MS PowerPoint põhifunktsioone ja saab hakkama lihtsamate dokumentide, tabelite ja esitluse koostamisega, arvestab autoriõigustega;
- 9) viitab ja taaskasutab internetist ning muudest teabeallikatest leitud algmaterjali korrektset, hoidudes plagiaadist;
- 10) teab turvalise interneti kasutamise reegleid, käitub infotehnoloogiat kasutades eetiliselt ja korrektset, on teadlik infotehnoloogia väärkasutuse tagajärgedest.